

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 1To/105/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5614010285
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 10. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Adriana Gallová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5614010285.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Adriany Gallovej a sudcov JUDr. Pavla Polku a JUDr. Márie Urbanovej, na verejnom zasadnutí konanom 13. októbra 2015 prejednal odvolanie podané prokurátorom proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš, sp.zn. 3T/95/2014 z 25.3.2015 a takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 2 Tr. por. z r u š u j e rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš, sp.zn. 3T/95/2014 z 25.3.2015 vo výroku o treste u obžalovaných W. J., Q. J. a V. B. v časti, v ktorej podľa § 51 ods. 5 Tr. zák. bolo rozhodnuté o povinnosti strieť nad sebou kontrolu vykonávanú probačným a mediačným úradníkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš, hlásiť sa u neho počas prvého roku po právoplatnosti rozsudku jedenkrát za mesiac, v druhom, treťom a štvrtom roku skúšobnej doby jedenkrát za dva mesiace, prvýkrát hlásiť sa do 10 kalendárnych dní po právoplatnosti rozsudku.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš, sp.zn. 3T/95/2014 z 25.3.2015 bol obžalovaný W. J. uznaný za vinného zo spáchania zločinu lúpeže v spolupáchateľstve podľa § 20, § 188 ods. 1, ods. 2 písm. b), c) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. a) Tr. zák., obžalovaný Q. J. bol uznaný za vinného zo spáchania zločinu lúpeže v spolupáchateľstve podľa § 20, § 188 ods. 1, ods. 2 písm. b), c) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. a) Tr. zák. v jednočinnom súbahu s prečinom porušovania domovej slobody v spolupáchateľstve podľa § 20, § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák., obžalovaný V. B. bol uznaný za vinného zo spáchania zločinu lúpeže v spolupáchateľstve podľa § 20, § 188 ods. 1, ods. 2 písm. b), c) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. a) Tr. zák. v jednočinnom súbahu s prečinom porušovania domovej slobody v spolupáchateľstve podľa § 20, § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák., na tom skutkovom základe, že:

po vzájomnej dohode, že okradnú poškodenú K. M., dňa 6.1.2014 po tom, ako poškodená zaplatila W. J., vodičovi v Banskej Bystrici, ktorý ju odviezol z miesta trvalého bydliska do Banskej Bystrice, W. J. následne pri návrate z Banskej Bystrice zo svojho telefónu prostredníctvom SMS správy v čase asi o 20.30 hod. upozornil svojho brata Q. J., že sa už vracajú s poškodenou do Galovian, následne Q. J. spoločne s V. B. vyrazili z Važca na vozidle Q. J. zn. BMW 525 TDS, ev. č. LM 634 CH, striebornej metalízy, do Galovian, kde po príchode vozidlo odparkovali do tmavej uličky vedľa budovy predajne COOP Jednota Galovany, ktorá je vzdialená od domu poškodenej cca 150 m, potom prešli k domu poškodenej č. X, otvorenou bránou vošli na pozemok domu a ukryli sa v drevenom humne nachádzajúcom sa za rodinným domom, kde čakali na príchod W. J., ktorý mal doviesť poškodenú K. M. pred dom, následne v čase asi o 21.20 hod., keď W. J. vysadil pred domom poškodenú, pristúpili z dvora rodinného domu č. X k poškodenej K. M., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom S. XXX, M., prechodne bytom X. X, ktorá práve prichádzala k svojmu domu cez bráničku na oplotení, V. B. a Q. J., ktorí boli oblečení v tmavom oblečení s kuklami a kapučňami na hlave, ktoré si sami priniesli so sebou, prvý pristúpil pred

poškodenú V. B. a do tváre jej nastriekal slzný plyn, ktorý si priniesol so sebou, keď po zásahu slzným plynom poškodená spadla na zem, V. B. jej vytrhol z ruky kabelku, následkom čoho z nej odtrhli rúčku, a zakričal na poškodenú „toto máš za C., C. si ťa nájde“, pričom uvedené mu nakázal zakričať W. J., tomuto všetkému sa prizeral Q. J., ktorý mal v ruke sprej so slzným plynom, ktorý nepoužil, následne z miesta ušli k vyššie zaparkovanému vozidlu, na ktorom z Galovian odišli do Važca, kde v mieste trvalého bydliska V. B. v rodinnom dome č. XXX v kotolni domu spálili oblečenie, ktoré mal na sebe Q. J., a kabelku s peňaženkou a celým obsahom, okrem peňazí, ktoré si v sume 3 500,- Eur rozdelili na tri časti a išli domov, kde za Q. J. prišiel v čase asi o 23.00 hod. aj W. J., ktorý si vtedy prebral svoj podiel z lúpeže, pričom v kabelke, ktorú odcudzili, sa nachádzala finančná hotovosť 3 500,- Eur v 50-eurových bankovkách, občiansky preukaz, preukaz VZP a bankomatová karta Slovenskej sporiteľne na meno K. M., občiansky preukaz, preukaz VZP a bankomatová karta Slovenskej sporiteľne na meno C. X., nar. XX.XX.XXXX a preukaz VZP na meno T. K., nar. X.X.XXXX, čím uvedeným konaním spôsobili škodu K. M., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom S. XXX, M., okres R. V., prechodne bytom X. X, okres R. V., vo výške najmenej 3 570,- Eur, pričom pri útoku utrpela zranenia spôsobené slzotvorným plynom, ktorý jej bol nastriekany do tváre a očí, na čo bola ošetrená rýchlou zdravotnou službou na mieste, iné zranenia poškodená pri lúpeži neutrpela.

Za to bol obžalovaný W. J. odsúdený podľa § 188 ods. 2 Tr. zák., s použitím § 36 písm. j), k), l), n), § 38 ods. 2, ods. 3, § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d) Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 3 roky. Podľa § 51 ods. 1 Tr. zák., za podmienok uvedených v § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. súd výkon trestu odňatia slobody podmienene odložil a zároveň uložil probačný dohľad nad správaním sa obžalovaného v skúšobnej dobe. Podľa § 51 ods. 2 Tr. zák. súd určil obžalovanému skúšobnú dobu vo výmere 4 roky. Podľa § 51 ods. 4 písm. a) Tr. zák. mu súd uložil povinnosť spočívajúcu v príkaze nepriblížiť sa k poškodenej K. M., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom S. XXX, M., okres R. V., prechodne bytom X. X, okres R. V., na vzdialenosť menšiu ako päť metrov a nezdržiavať sa v blízkosti obydla poškodenej. Podľa § 51 ods. 4 písm. e) Tr. zák. mu súd uložil povinnosť spočívajúcu v príkaze písomne sa ospravedlniť poškodenej K. M., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom S. XXX, M., okres R. V., prechodne bytom X. X, okres R. V.. Podľa § 51 ods. 4 písm. g) Tr. zák. mu súd uložil povinnosť podrobiť sa v súčinnosti s probačným a mediačným úradníkom alebo iným odborníkom programu sociálneho výcviku alebo inému výchovnému programu. Podľa § 51 ods. 5 Tr. zák. bolo rozhodnuté o povinnosti obžalovaného strpieť nad sebou kontrolu vykonávanú probačným a mediačným úradníkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš, hlásiť sa u neho počas prvého roku po právoplatnosti rozsudku jedenkrát za mesiac, v druhom, treťom a štvrtom roku skúšobnej doby jedenkrát za dva mesiace, prvýkrát bol povinný hlásiť sa do 10 kalendárnych dní po právoplatnosti tohto rozsudku.

Obžalovaný Q. J. bol odsúdený podľa § 188 ods. 2 Tr. zák., s použitím § 36 písm. j), k), l), n), § 37 písm. h), § 38 ods. 2, ods. 3, § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d), § 41 ods. 1 Tr. zák. na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 roky. Podľa § 51 ods. 1 Tr. zák., za podmienok uvedených v § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. súd výkon trestu odňatia slobody podmienene odložil a zároveň uložil probačný dohľad nad správaním sa obžalovaného v skúšobnej dobe. Podľa § 51 ods. 2 Tr. zák. súd určil obžalovanému skúšobnú dobu vo výmere 4 roky a 6 mesiacov. Podľa § 51 ods. 4 písm. a) Tr. zák. mu súd uložil povinnosť spočívajúcu v príkaze nepriblížiť sa k poškodenej K. M., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom S. XXX, M., okres R. V., prechodne bytom X. X, okres R. V., na vzdialenosť menšiu ako päť metrov a nezdržiavať sa v blízkosti obydla poškodenej. Podľa § 51 ods. 4 písm. e) Tr. zák. mu súd uložil povinnosť spočívajúcu v príkaze písomne sa ospravedlniť poškodenej K. M., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom S. XXX, M., okres R. V., prechodne bytom X. X, okres R. V.. Podľa § 51 ods. 4 písm. g) Tr. zák. mu súd uložil povinnosť podrobiť sa v súčinnosti s probačným a mediačným úradníkom alebo iným odborníkom programu sociálneho výcviku alebo inému výchovnému programu. Podľa § 51 ods. 5 Tr. zák. bolo rozhodnuté o povinnosti obžalovaného strpieť nad sebou kontrolu vykonávanú probačným a mediačným úradníkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš, hlásiť sa u neho počas prvého roku po právoplatnosti rozsudku jedenkrát za mesiac, v druhom, treťom a štvrtom roku skúšobnej doby jedenkrát za dva mesiace, prvýkrát bol povinný hlásiť sa do 10 kalendárnych dní po právoplatnosti tohto rozsudku.

Obžalovaný V. B. bol odsúdený podľa § 188 ods. 2 Tr. zák., s použitím § 36 písm. j), k), l), n), § 37 písm. h), § 38 ods. 2, ods. 3, § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d), § 41 ods. 1 Tr. zák. na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 roky. Podľa § 51 ods. 1 Tr. zák., za podmienok uvedených v § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. súd výkon trestu odňatia slobody podmienene odložil a zároveň uložil probačný dohľad nad správaním sa obžalovaného v skúšobnej dobe. Podľa § 51 ods. 2 Tr. zák. súd

určil obžalovanému skúšobnú dobu vo výmere 4 roky a 6 mesiacov. Podľa § 51 ods. 4 písm. a) Tr. zák. mu súd uložil povinnosť spočívajúcu v príkaze nepriblížiť sa k poškodenej K. M., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom S. XXX, M., okres R. V., prechodne bytom X. X, okres R. V., na vzdialenosť menšiu ako päť metrov a nezdržiavať sa v blízkosti obydlija poškodenej. Podľa § 51 ods. 4 písm. e) Tr. zák. mu súd uložil povinnosť spočívajúcu v príkaze písomne sa ospravedlniť poškodenej K. M., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom S. XXX, M., okres R. V., prechodne bytom X. X, okres R. V.. Podľa § 51 ods. 4 písm. g) Tr. zák. mu súd uložil povinnosť podrobiť sa v súčinnosti s probačným a mediačným úradníkom alebo iným odborníkom programu sociálneho výcviku alebo inému výchovnému programu. Podľa § 51 ods. 5 Tr. zák. bolo rozhodnuté o povinnosti obžalovaného strieť nad sebou kontrolu vykonávanú probačným a mediačným úradníkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš, hlásiť sa u neho počas prvého roku po právoplatnosti rozsudku jedenkrát za mesiac, v druhom, treťom a štvrtom roku skúšobnej doby jedenkrát za dva mesiace, prvýkrát bol povinný hlásiť sa do 10 kalendárnych dní po právoplatnosti tohto rozsudku.

Proti rozsudku podal riadne a včas odvolanie prokurátor v neprospech všetkých obžalovaných, a to proti výroku o treste. V písomných dôvodoch odvolania uviedol, že v danom prípade u všetkých obžalovaných neboli splnené zákonné podmienky na aplikáciu o mimoriadnom znížení trestu v zmysle § 39 ods. 1 Tr. zák. Poukázal najmä na skutočnosť, že všetci obžalovaní v danom prípade nekonali skratovo, ako sa to snažili „podsúvať“ súdu, ale práve naopak, trestnej činnosti sa dopustili organizovane a plánovite, vopred si ju detailne pripravili, využijúc bezbrannosť poškodenej - ženy. Neobstojí preto konštatovanie, že uloženie nepodmienečného trestu vzhľadom na pomery obžalovaných možno považovať za neprímerane prísne. Všetci obžalovaní si boli plne vedomí toho, akú trestnú činnosť pripravovali a nakoniec aj dokonali, pričom od spáchania skutku nenastali žiadne okolnosti, ktoré nemohli ovplyvniť po spáchaní skutku, ktorého sa dopustili, práve naopak, ako živitelia rodín, na ktorých sú výživou odkázané maloleté deti, ako aj manželky na rodičovskej dovolenke, sa správali nanajvýš nezodpovedne a následne ich priznanie ku skutku nemôže zľahčovať a ospravedlňovať ich konanie spôsobom, ako to vyhodnotil okresný súd. Okrem toho prokurátor poukázal u obžalovaného W. J. aj na to, že nešlo o prvé vybočenie z noriem správania, keď tento bol už raz uznaný vinným z trestných činov podľa § 9 ods. 2, § 221 ods. 1, § 202 ods. 1 a § 197a Tr. zák. č. 183/1999 Z.z. Na obžalovaného Q. J. bola podaná dňa 30.1.2015 obžaloba pod sp.zn. 1Pv 234/13 za zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zák. a prečin obmedzovania osobnej slobody podľa § 183 ods. 1 Tr. zák., o ktorej súd doposiaľ nerozhodol, ale táto skutočnosť taktiež nepriamo charakterizuje osobu obžalovaného. Prokurátor preto navrhol, aby krajský súd zrušil rozsudok okresného súdu vo výrokoch o treste a prikázal okresnému súdu, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

V písomnom vyjadrení k odvolaniu prokurátora obžalovaní prostredníctvom svojho obhajcu uviedli, že výrok o vine je nesporný. Je pravdou, že sa dopustili zločinu lúpeže tak, ako je uvedené vo výroku napadnutého rozsudku. S odstupom času si uvedomujú nesprávnosť svojho konania. Bolo to pre nich skratové konanie, ktoré trvalo niekoľko okamihov. Po jeho skončení sa ihneď snažili odstrániť škodlivé následky svojho konania. Spolupracovali s orgánmi činnými v trestnom konaní v štádiu prípravného konania. Podľa ich názoru výrok o treste plne rešpektuje základné zásady ukladania sankcií. Pri ukladaní trestu okresný súd prihliadol aj na záujmy rodín obžalovaných, ich osobné pomery. Svojím chovaním chcú dokázať, že dôveru, ktorú im dal okresný súd, si zaslúžia. Uložené tresty odňatia slobody vykonajú, vyhovejú podmienkam probačného dohľadu, podrobia sa dohľadu probačného a mediačného úradníka a splnia povinnosti vyplývajúce z tohto dohľadu. Budú viesť riadny život, a to aj po skončení trestu. Tento prípad je pre nich dostatočným mementom pre ďalší život.

Na verejnom zasadnutí v konaní pred odvolacím súdom prokurátor navrhol rozsudok okresného súdu vo výroku o treste zrušiť a uložiť obžalovaným nepodmienečné tresty odňatia slobody v prvej polovici zákonom ustanovenej trestnej sadzby, obžalovanému Q. J. a V. B. vzhľadom na právnu kvalifikáciu úhrnné tresty odňatia slobody, na výkon ktorých obžalovaných zaradí do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Obžalovaní uviedli, že ľutujú svoje nesprávne konanie, poukázali na to, že majú rodiny, ktoré musia zabezpečiť, a výkon trestu odňatia slobody by mal na nich negatívny dopad. Tresty uložené okresným súdom považujú za primerané a taktiež poukázali na dobu dva a pol roka, ktorá uplynula od spáchania súdeného skutku. Navrhli odvolanie prokurátora ako nedôvodné zamietnuť.

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, predtým, ako začal plniť svoju preskúmvaciu povinnosť podľa § 317 Tr. por., zistil, že odvolanie prokurátora bolo podané včas, v lehote stanovenej § 309 Tr. por. Odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v súlade s § 307 ods. 1 písm. a), § 308 ods. 1 Tr. por.,

obsah odvolania spĺňa náležitosti podľa § 311 ods. 1, 2 Tr. por. a nedošlo k vzdaniu sa práva na podanie odvolania alebo k späťvzatiu podaného odvolania v zmysle § 312 Tr. por., a preto odvolací súd nepostupoval podľa § 316 Tr. por.

Podľa § 317 ods. 1 Tr. por. ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1.

Podľa § 2 ods. 10 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol náležite zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Dôkazy obstarávajú z úradnej povinnosti. Právo obstarávať dôkazy majú aj strany. S rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie.

Podľa § 2 ods. 12 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy podľa svojho vnútorného presvedčenia, založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne, nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Po splnení prieskumnej povinnosti krajský súd zistil, že súd prvého stupňa sa dôsledne riadil citovanými zákonnými ustanoveniami.

Treba tiež uviesť, že okresný súd v rámci procesného postupu rešpektoval a dodržal všetky základné zásady trestného konania uvedené v ustanovení § 2 Tr. por., najmä však zásady zákonného procesu - § 2 ods. 7, právo na obhajobu - § 2 ods. 9, voľného hodnotenia dôkazov - § 2 ods. 12, rovnosti (kontradiktórnosti) - § 2 ods. 14. Odvolací súd teda konštatuje, že súd prvého stupňa dospel k vyhlásenému rozsudku po bezchybnom procesnom postupe v súlade so všetkými procesnými ustanoveniami, ktoré tento proces upravujú.

K výroku o vine

V prvom rade je potrebné uviesť, že všetci obžalovaní na hlavnom pojednávaní pred Okresným súdom Liptovský Mikuláš konanom 25.3.2015 urobili vyhlásenie o priznaní viny k súdenému skutku podľa § 257 ods. 1 písm. b) Tr. por. (č.l. 199-201), čím sa vzdali práva na prerokovanie svojej veci pred nestranným a nezávislým súdom na hlavnom pojednávaní v časti prieskumu správnosti skutkových zistení obžaloby. Uvedeným vyhlásením obžalovaní súčasne prejavili súhlas, že im súd uloží trest bez dokazovania viny. Logickým dôsledkom rozhodnutia súdu prvého stupňa o prijatí vyhlásenia obžalovaných, že sú vinní, bol aj ďalší postup súdu, keď nevykonal dokazovanie v rozsahu priznanej viny.

Nakoľko na hlavnom pojednávaní pred okresným súdom nebolo vykonané dokazovanie súvisiace so skutkovými zisteniami obžaloby, nemohol ani krajský súd, ako súd odvolací, preskúmať, zasahovať, meniť, či spochybňovať skutkové zistenia a závery súdu prvého stupňa prezentované vo výroku o vine v napadnutom rozsudku.

Krajský súd bol však povinný preskúmať zákonnosť postupu okresného súdu v súvislosti s jeho rozhodnutím o prijatí vyhlásenia obžalovaných. V tomto smere nezistil odvolací súd žiadne pochybenia.

K výroku o treste

Pri rešpektovaní obmedzeného revízneho princípu v zmysle § 317 ods. 1 Tr. por. sa predmetom odvolacieho prieskumu stali výroky súdu prvého stupňa o trestoch uložených obžalovaným W. J., Q. J. a V. B.. Podľa názoru odvolacieho súdu uložené druhy a výmery trestu odňatia slobody za daných okolností zodpovedajú požiadavke primeranosti - proporcionálnosti trestu. Odvolací súd, na rozdiel od prokurátora, uložené tresty odňatia slobody s podmieneným odkladom ich výkonu s probačným dohľadom, za súčasného uloženia primeraných povinností, nepovažuje za neprimerané.

Na rozdiel od prokurátora je aj krajský súd toho názoru, že v prípade obžalovaných W. J., Q. J. a V. B. sú splnené zákonné predpoklady k mimoriadnemu zníženiu trestu odňatia slobody pod zákonom stanovenú hranicu, tak ako sú predpokladané ustanovením § 39 ods. 1 Tr. zák.

Pri úvahách, aký druh a výmera trestu by spravodlivo zohľadňovali konanie obžalovaného, jeho zavinenie, následok, pohnútku, osobu, pomery a možnosti jeho nápravy a v neposlednom rade aj poľahčujúce a priťažujúce okolnosti, vychádzal aj odvolací súd zo zásady, že trest je právnym následkom trestného činu, a teda musí byť úmerný k spáchanému trestnému činu (zásada proporcionálnosti trestu). Trest je jedným z prostriedkov na dosiahnutie účelu Trestného zákona. Tým je určená aj jeho funkcia v tých smeroch, v ktorých má pôsobiť zákon, na ochranu spoločnosti, jednak pred páchatelom trestného činu, voči ktorému sa prejavuje prvok represie (zabráneniu v trestnej činnosti) a prvok individuálnej prevencie (výchovy k riadnemu životu - rehabilitácia,) a jednak aj voči ďalším občanom - potencionálnym páchatelom, voči ktorým sa prejavuje prvok generálnej prevencie (výchovné pôsobenie trestu na ostatných členov spoločnosti). Trest samozrejme musí vyjadrovať aj morálne odsúdenie páchatela (retribúcia).

Podľa § 34 ods. 2, 3, 4 Tr. zák. páchatelovi možno uložiť len taký druh trestu a len v takej výmere, ako je to ustanovené v tomto zákone, pričom tento zákon v osobitnej časti ustanovuje len trestné sadzby trestu odňatia slobody. Trest má postihovať iba páchatela, tak aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu a jemu blízke osoby. Pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, priťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatela, jeho pomery a možnosť jeho nápravy.

Podľa § 34 ods. 1 Tr. zák. trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov; trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou.

Podľa § 36 písm. j) Tr. zák. poľahčujúcou okolnosťou je to, že páchatel viedol pred spáchaním trestného činu riadny život.

Podľa § 36 písm. k) Tr. zák. poľahčujúcou okolnosťou je to, že páchatel sa pričínil o odstránenie škodlivých následkov trestného činu alebo dobrovoľne nahradil spôsobenú škodu.

Podľa § 36 písm. l) Tr. zák. poľahčujúcou okolnosťou je to, že páchatel sa priznal k spáchaniu trestného činu a trestný čin úprimne oľutoval.

Podľa § 36 písm. n) Tr. zák. poľahčujúcou okolnosťou je to, že páchatel napomáhal pri objasňovaní trestnej činnosti príslušným orgánom.

Podľa § 38 ods. 2 Tr. zák. pri určovaní druhu trestu a jeho výmery musí súd prihliadnuť na pomer a mieru závažnosti poľahčujúcich okolností a priťažujúcich okolností.

Podľa § 38 ods. 3 Tr. zák. ak prevažuje pomer poľahčujúcich okolností, znižuje sa horná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby o jednu tretinu.

Podľa § 39 ods. 1 Tr. zák. ak súd vzhľadom na okolnosti prípadu alebo vzhľadom na pomery páchatela má za to, že by použitie trestnej sadzby ustanovenej týmto zákonom bolo pre páchatela neprimerane prísne a na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania, možno páchatelovi uložiť trest aj pod dolnú hranicu trestu ustanoveného týmto zákonom.

Ustanovenie § 39 Tr. zák. je jedným z prostriedkov individualizácie trestu a prejavom depenalizácie Trestného zákona. Výnimočnosť použitia § 39 ods. 1 Tr. zák. o znížení trestu odňatia slobody pod dolnú hranicu trestnej sadzby ustanovenej Trestným zákonom vyplýva už zo samotného názvu tohto ustanovenia. Nejde teda o pravidelný postup súdu a tiež preto jeho použitie nemôžu odôvodniť len bežne sa vyskytujúce skutočnosti. Postup podľa § 39 Tr. zák. potom umožňuje riešiť situácie, keď trest odňatia slobody uložený v rámci zákonnej sadzby by nezodpovedal okolnostiam konkrétneho prípadu a keď dolná hranica tohto trestu stanovená v zákone by bola pociťovaná ako prekážka brániaca uloženiu primeranejšieho trestu.

Okolnosťami prípadu z hľadiska použitia ustanovenia § 39 ods. 1 Tr. zák. sú všetky skutočnosti, ktoré majú vplyv na posúdenie stupňa nebezpečnosti trestného činu pre spoločnosť a možnosti nápravy páchatelia. Mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody možno tiež odôvodniť i okolnosťami, ktoré sú znakom príslušnej skutkovej podstaty trestného činu, pokiaľ ich význam alebo intenzita naplnenia výraznejšie vybočujú z obvyklých prípadov takýchto trestných činov a odôvodňujú zhovievavejší prístup pri ukladaní trestu. Medzi takéto skutočnosti by bolo možné zaradiť napr. spáchanie trestného činu pod tlakom závislosti alebo podriadenosti, spáchanie trestného činu pod vplyvom hrozby alebo nátlaku, spáchanie trestného činu pod vplyvom ťaživých osobných alebo rodinných pomerov, ktoré si páchatel nezavinil sám, a pod. Za okolnosti prípadu, ktoré by si zasluhovali osobitnú pozornosť (a ktoré by umožňovali aplikáciu ustanovení § 39 ods. 1 Tr. zák.), treba považovať okrem už uvedených prípadov najmä skutočnosti, ktoré, ako už bolo uvedené, sú v zmysle ust. § 36 Tr. zák. významnými poľahčujúcimi okolnosťami.

Za pomery páchatelia treba považovať rodinné a osobné pomery, ktoré sú v stave u každého páchatelia pri uložení trestu vyvolať osobitne citeľný dopad. Ide v podstate o pomery (rodinné, osobné), ktoré existujú nie v čase páchania činu, ale v čase ukladania trestu. Za takéto pomery treba považovať predovšetkým narušený zdravotný stav, starostlivosť o početnú rodinu a skutočnú odkázanosť viacerých osôb na príjem zo zárobkovej činnosti páchatelia, tehotenstvo páchatelky a pod. Za pomery páchatelia odôvodňujúce postup podľa tohto ustanovenia možno považovať viac významných poľahčujúcich okolností pri nedostatku priťažujúcich okolností. Pomery páchatelia sú teda okolnosti, ktoré nemajú priamy vzťah k spáchaniu trestného činu a ktoré v rámci nebezpečnosti činu pre spoločnosť hodnotené nie sú. Sú to len osobné pomery páchatelia.

Krajský súd, rovnako ako súd prvého stupňa, dospel k záveru, že v prípade všetkých obžalovaných existujú štyri poľahčujúce okolnosti v zmysle § 36 písm. j), k), l), n) Tr. zák. a u obžalovaných Q. J. a V. B. jedna priťažujúca okolnosť v zmysle § 37 písm. h) Tr. zák. Vzhľadom na prevahu poľahčujúcich okolností, ktorá okolnosť je konštatovaná vo výroku o treste uvedením ustanovenia § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák., okresný súd správne upravoval výmeru trestnej sadzby v prospech obžalovaných.

Odvolací súd v závere konštatuje, že obžalovaní W. J., Q. J., V. B. tým, že pred súdom urobili vyhlásenie o vine, podstatne uľahčili súdu dokazovanie ich trestnej činnosti. Podľa názoru krajského súdu uvedené vyhlásenie možno postaviť na úroveň dohody o vine a treste s prokurátorom. Následne, takýto postoj obžalovaných za súčasnej existencie vyššie citovaných štyroch poľahčujúcich okolností je potrebné podľa názoru odvolacieho súdu zohľadniť pri ukladaní trestu práve použitím ustanovenia § 39 ods. 1 Tr. zák. o mimoriadnom znížení trestu.

Z hľadiska týchto úvah odvolacieho súdu možno potom dospieť k záveru, že účel trestu v zmysle § 34 ods. 1 Tr. zák. tvorí jednotu, lebo sa musí vzájomne doplňovať. Záver súdu o možnosti nápravy páchatelia musí byť vždy v plnom súlade s ochranou, ktorú súd uloženým trestom poskytuje chráneným záujmom spoločnosti, štátu a občanom pred útokmi páchatelov trestných činov.

Pri ukladaní trestu obžalovaným súd prvého stupňa aplikoval všetky zákonné ustanovenia, ktoré súd musí zobrať do úvahy pri rozhodovaní o druhu a výmere trestu.

Krajský súd s prihliadnutím na ustanovenie § 39 ods. 3 písm. d) Tr. zák., podľa ktorého pri ukladaní trestu pod zákonom ustanovenú trestnú sadzbu nesmie súd uložiť trest odňatia slobody kratší ako dva roky, ak je v osobitnej časti tohto zákona dolná hranica trestnej sadzby trestu odňatia slobody aspoň päť rokov, rovnako dospel k presvedčeniu, že primeraným trestom pre obžalovaných bude trest odňatia slobody s podmieneným odkladom jeho výkonu s probačným dohľadom, za súčasného uloženia primeraných povinností v zmysle § 51 ods. 4 Tr. zák., spočívajúcich v príkazoch 1./ nepriblížiť sa k poškodenej na vzdialenosť menšiu ako päť metrov a nezdržiavať sa v blízkosti obydľia poškodenej, 2./ písomne sa ospravedlniť poškodenej, 3./ podrobiť sa v súčinnosti s probačným a mediáčnym úradníkom alebo iným odborníkom programu sociálneho výcviku alebo inému výchovnému programu. Takýto druh a výmera trestu aj podľa názoru krajského súdu dostatočne, primerane a spravodlivo zohľadňuje účel trestu z hľadiska jeho individuálnej i generálnej prevencie a možno dôvodne očakávať, že takýto druh trestu i jeho výmera zabezpečí najmä prevýchovu obžalovaných tak, aby sa obžalovaní stali vzornými občanmi tejto spoločnosti. Krajský súd verí, že do budúca sa obžalovaní už nikdy nedopustia žiadnej protiprávnej činnosti.

Odvolačný súd sa nestotožnil s tou časťou výroku o treste, v ktorej súd prvého stupňa podľa § 51 ods. 5 Tr. zák. určil obžalovaným povinnosť strpieť nad sebou kontrolu vykonávanú probačným a mediačným úradníkom, ako aj frekvenciu kontroly probačným a mediačným úradníkom, ktorú by mali obžalovaní strpieť pri realizácii probačného dohľadu. V uvedených súvislostiach odvolací súd uvádza, že zákon neumožňuje súdu vo výroku rozsudku určiť, ako často bude vykonávať probačný a mediačný úradník kontrolu odsúdeného počas výkonu probačného dohľadu. Takéto oprávnenie nevyplýva z ustanovenia § 51 Tr. zák. ani inej trestnoprávnej normy a ani zo zákona č. 550/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov (ďalej len cit. zák.). Ďalej treba uviesť, že povinnosť odsúdeného, ktorému bol probačný dohľad uložený, strpieť nad sebou kontrolu vykonávanú probačným alebo mediačným úradníkom, vyplýva priamo zo zákona (§ 51 ods. 5 Tr. zák.) a netreba o nej rozhodnúť osobitným výrokom.

Podľa § 3 ods. 2, veta prvá cit. zák. probačný a mediačný úradník na základe rozvrhu práce uskutočňuje v rámci svojej pôsobnosti úkony na základe rovnopisu právoplatného rozhodnutia súdu, z ktorého vyplýva povinnosť vykonať probáciu, alebo na základe písomného pokynu predsedu senátu, samosudcu a v prípravnom konaní prokurátora.

Podľa § 2 ods. 1 písm. a), bod 1. cit. zák. na účely tohto zákona sa rozumie probáciou organizovanie a výkon dohľadu nad obvineným, obžalovaným alebo odsúdeným.

Určením frekvencie kontroly probačným a mediačným úradníkom nad obžalovaným vo výroku rozsudku potom súd prvého stupňa v rozpore s ústavným princípom legality (čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky) si aťrahuje právomoci, ktoré mu nepatria.

Je teda v právomoci probačného a mediačného úradníka organizovať a vykonávať probačný dohľad, vrátane určenia frekvencie a spôsobu kontroly odsúdenej osoby. Z týchto dôvodov potom odvolací súd zrušil časť výroku o treste tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Na podklade odvolania prokurátora odvolací súd preskúmal správnosť konania, ktoré predchádzalo napadnutému výroku rozsudku, a nezistil žiadne pochybenia. Nezistil ani chyby, ktoré odvolaním neboli vytýkané a ktoré by boli takej povahy, že by odôvodňovali po právoplatnosti rozsudku podanie mimoriadneho opravného prostriedku, a to dovolania na základe ustanovenia § 371 ods. 1 Tr. por.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.